

اخبار

ایران همچنان دهمین فولادساز جهان

تولید جهانی فولاد خام در ۱۰ ماه سال جاری میلادی به یک میلیارد و ۵۶۷ میلیون و ۳۰۰ هزار تن رسید. تولید ایران در این مدت ۲۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تن به ثبت رسید.

انجمن جهانی فولاد در تازه‌ترین گزارش خود از تولید یک میلیارد و ۵۶۷ میلیون و ۳۰۰ هزار تن فولاد در جهان از ابتدای ژانویه تا پایان اکتبر ۲۰۲۳ میلادی خبر داد که حاکی از رشد ۲ دهم درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل است. این در حالی است که میزان تولید فولاد خام ایران در مدت یادشده، با افت یک دهم درصدی ۲۵ میلیون و ۱۰۰ هزار تن به ثبت رسید. بر پایه این گزارش، ۷۱ فولادساز بزرگ جهان در اکتبر ۲۰۲۳ میلادی ۱۵۰ میلیون تن فولاد خام تولید کردند که این میزان تولید نسبت به مدت مشابه سال گذشته میلادی ۶ دهم درصد افزایش یافته است. همچنین در مدت یادشده، ایران توانست سه میلیون و ۱۰۰ هزار تن فولاد خام تولید کند و با این میزان تولید همچنان در جایگاه دهم تولید جهانی فولاد بایستد.

آغاز رونق توافقنامه تجارت آزاد در ایران

توافقنامه های تجارت آزاد ظرفیت‌های خوبی برای توسعه مناسبات تجاری برای کشورها به همراه دارد که ایران تاکنون از این فرصت بهره‌ای نبرده است. محمدصادق قنادزاده معاون ارتقای کسب و کارهای بین‌المللی سازمان توسعه تجارت گفت: بیش از ۵۰ درصد حجم تجارت جهان از مسیر توافق‌نامه‌های تجارت آزاد انجام می‌شود که ایران فقط پنج درصد از این سهم را داراست. وی با اشاره به نخستین توافقنامه تجارت آزاد ایران با اوراسیا و نقش آن در توسعه اقتصاد کشور، افزود: استفاده از ظرفیت توسعه توافقنامه‌های تجارت آزاد شروع شده است و می‌تواند گامی برای مزیت‌های رقابتی در حوزه‌های قیمت و تسهیل ورود به بازارهای رقابتی باشد. همچنین سازمان توسعه تجارت ۱۰ موافقتنامه تجاری دیگر در دست اقدام دارد و با کشورهای که اقتصاد مکمل و بازار هدف هستند در حال رایزنی است.

پیشتازی صنایع معدنی در پروژه‌های برق

بر اساس تفاهنامه وزارت صمت و نیرو قرار بود تا ۱۰ هزار مگاوات ظرفیت تولید برق توسط شرکت‌های بخش معدن و صنایع معدنی ایجاد شود که از این میزان، تاکنون عملیات اجرایی ۶ هزار مگاوات انجام شده است. منیژه غلامرضایی مدیر زیرساخت سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) گفت: در یک ماه گذشته یک هزار مگاوات نیروگاه توسط بخش معدن و صنایع معدنی به بهره‌برداری رسید. وی اضافه کرد: ۲ هزار مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر نیز از سوی این صنایع در حال رایزنی است.

این مسئولیت ذیل یک وزارتخانه و وزیر قرار می‌گیرد و ساماندهی بهتری برای آنها انجام خواهد شد.

از سال ۱۳۹۰، وزرای صنعت، معدن و تجارت، قربانی صنعت خودرو شدند. هر وزیری که آمده و رفته، بیشترین انرژی و وقت خود را به اجبار در اختیار صنعت خودرو قرار داده است: صنعتی که به اعتقاد عباس علی‌آبادی، وزیر صمت به جای اتحادیه‌ها، مجلس خودروسازی، خودروسازی کرده است. این صنعت با به حاشیه راندن وزرا به خواسته‌های خود می‌رسد. در سال جاری نیز (۱۰ اردیبهشت ماه) سیدرضا فاطمی امین، وزیر سابق صمت با استیضاح نمایندگان مجلس از ساختمان سمیه خداحافظی کرد. دلیل رفتن او هم به مشکلات صنعت خودرو و حواشی‌ای که خودروسازان و مونتاژکاران ایجاد کردند، بر می‌گردد.

تأخیر حداقل ۶ ماهه در بررسی لایحه ایجاد وزارت بازرگانی، باعث شد که مردم، فعالان اقتصادی و تجار از عملکرد نمایندگان مجلس ابراز گلایه کنند. اما برخی از اعضای هیأت رئیسه مجلس تأخیر صورت گرفته را این‌گونه توجیه کردند که صفا از طرح‌ها و لوایح دو فوریتی در دستور کار مجلس بود و به همین دلیل، بررسی لایحه تشکیل وزارت بازرگانی به تأخیر افتاد. محمدرضاپور ابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس در هشتمین نشست هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران با اشاره به ادغام و تفکیک‌های چندباره وزارت صنعت و معدن و وزارت بازرگانی، از احیای وزارت بازرگانی تا پایان سال جاری خبر داده و گفته بود: رئیس جمهور به این نتیجه رسید که حجم فعالیت‌های وزارت صمت چنان گسترده است که امکان ادامه این وضعیت وجود ندارد. از همین رو، لایحه‌ای در دولت تهیه و به مجلس ارائه شد. در ماه‌های گذشته کلیات آن به تصویب رسید و این لایحه به کمیسیون تخصصی ارجاع شد. او تأکید کرد: پس از تصویب لایحه برنامه هفتم توسعه، لایحه تشکیل وزارت بازرگانی در دستورکار مجلس قرار خواهد گرفت و پیش‌بینی و برآورد من این است که لایحه تشکیل وزارت بازرگانی طی دو هفته آینده در مجلس به تصویب می‌رسد و در نیمه اول زمستان امسال این وزارتخانه احیا و شروع به کار خواهد کرد.

چندی پیش رئیس مجلس شورای اسلامی با ارسال نامه‌ای به ابراهیم رئیسی، با اشاره به تشخیص دولت برای تشکیل ساختاری مستقل برای «بازرگانی داخلی و تنظیم بازار» و دیدگاه رئیس جمهور مبنی بر نبود تفاوت بین تشکیل سازمان یا وزارت در این زمینه، از دولت خواست تا لایحه تشکیل وزارت بازرگانی داخلی و تنظیم بازار به صورت دو فوریتی به مجلس ارائه شود؛ دولت نیز این لایحه را آماده و تقدیم مجلس کرد. بر این اساس بررسی تقاضای دو فوریت لایحه تشکیل وزارت بازرگانی در دستور کار نمایندگان مجلس قرار گرفت و مدت‌ها در بهارستان ماند و حالا قرار است که نمایندگان مجلس رأی نهایی خود را بدهند. دو فوریت تشکیل وزارت بازرگانی ۱۲ اردیبهشت ماه سال جاری در مجلس به تصویب رسید و با تصویب این لایحه به کمیسیون مربوطه در یکم خردادماه به صحن علنی مجلس ارجاع شد اما با گذشت بیش از ۶ ماه، هنوز این لایحه در دستور کار صحن مجلس قرار نگرفته است.

پایان یک دهه فرصت‌سوزی

شنیده‌ها حکایت از آن دارد که با توجه درخواست‌های متعدد مردم، سیاستگذاران، انجمن‌ها و اتحادیه‌ها، مجلس هفته آینده می‌خواهد پرونده لایحه دو فوریتی تشکیل وزارت بازرگانی را ببندد و بعد از ۱۲ سال مجوز ایجاد این وزارتخانه مهم و استراتژیک را بدهد.

عکس: ابوالفضل نسایی / ایران

گزارش «ایران اقتصادی» از شمارش معکوس تفکیک وزارت صنایع و بازرگانی

۱۲ سال، حق مصرف‌کنندگان ضایع شد

بازرگانی

بودند که وزارت بازرگانی حامی مصرف‌کنندگان است و اگر این وزارتخانه ادغام شود، این مجموعه ضمن آنکه استقلال خود را از دست می‌دهد، بشدت مصرف‌کنندگان و واحدهای صنعتی آسیب خواهند دید. پریبیرا هم نمی‌گفتند چرا که در این مدت بارها وزنه صنعتی‌ها و تولیدکنندگان سنگین‌تر از مصرف‌کنندگان بود. به عنوان مثال خریداران خودرو از قیمت خودرو گلایه دارند اما شورای رقابت، بی‌توجه به این موضوع و به استناد اطلاعاتی که خودروسازان ارائه می‌کنند، قیمت‌ها را افزایش می‌دهد. با ایجاد وزارت بازرگانی، حداقل سدی روبه‌روی شورای رقابت، خودروسازان، تولیدکنندگان و... قرار می‌گیرد تا آنها براحتی نتوانند قیمت محصولات خود را گران کنند. با ایجاد این نهاد تنظیم‌گر، مردم در نشست‌های سیاستگذاران، شوراهای تصمیم‌گیر، مجلس شورای اسلامی و سایر بخش‌ها، نماینده خواهند داشت و صدایشان به تریبون‌های مختلف خواهد رسید.

از سال ۱۳۵۲ تا ۱۳۹۰ یعنی به مدت ۳۸ سال وزارت بازرگانی در کشور وجود داشت. اما وزارت بازرگانی در سال ۱۳۹۰ با هدف رونق تولید با وزارت صنایع و معادن ادغام شد، با وجود این ادغام، اهداف مورد نظر محقق نشد زیرا حوزه عمل گسترده‌ای برای یک وزارتخانه تعیین شد که هیچ وزیری امکان اداره این وزارتخانه را نداشت و ندارد، به همین دلیل در ۱۲ سال گذشته ۶ وزیر و ۳ سرپرست برای این وزارتخانه عوض شد. همین گسترده‌گی حوزه عمل باعث شده که هیچ وزیری بیش از ۱۲ سال امکان ادامه کار در این وزارتخانه را نداشته باشد. بر اساس مطالعات انجام شده در ۵۰ کشور وزارت بازرگانی از وزارت صنایع جداسازی

در ۵۰ کشور این دو وزارتخانه با یکدیگر ادغام شده‌اند اما واقعیت کشور این را نشان می‌دهد که یک وزیر نمی‌تواند ۶۶ واحد و ۳۵ دستگاه ملی در کنار ۳۱ واحد استانی را اداره کند. برخی از نمایندگان مجلس به خصوص آنهایی که به دنبال سیاه نمایی هستند، عنوان می‌کنند که تنها دلیل آنها برای ایجاد وزارت بازرگانی، گرفتن بهانه از دولت است تا بتواند به قول خود بازار را کنترل کند. اما کارشناسان و فعالان اقتصادی تأکید دارند که نباید ایجاد وزارت بازرگانی را با عینک سیاسی دید؛ این وزارتخانه از همان ابتدا نباید ادغام می‌شد که حال برای تفکیک آن، معطل رأی نمایندگان مجلس بود. پجی آل اسحاق، عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران درباره ایجاد وزارت بازرگانی به «ایران اقتصادی» گفت: از همان زمان که موضوع ادغام وزارتخانه‌های بازرگانی و صنایع مطرح شد، گفتیم که چنین رویه‌ای اشتباه است و تحت هیچ شرایطی نباید چنین ادغامی صورت گیرد؛ اما به صورت شتابزده دو وزارتخانه ادغام شدند. او با بیان اینکه وزارت بازرگانی حامی مصرف‌کنندگان است و اجازه نمی‌دهد که حق و حقوق مردم پایمال شود، افزود: اگر وزارت بازرگانی وجود داشت، نوسان

قیمت کالاها به حداقل خود می‌رسید و این مجموعه می‌توانست با استفاده از تجربیات خود بازار کالای کشور را تراز و هماهنگ کند. در دوره گذشته با کمبود برخی از کالاها روبه‌رو شدیم یا قیمت کالاها روزانه و هفتگی بالا می‌رفت. در حال حاضر این نوسان به حداقل خود رسیده است اما برای آنکه وضعیت بازار کالایی کشور و خواسته مصرف‌کنندگان به صورت اساسی ساماندهی شود، ضروری است که وزارت بازرگانی احیا شود. عضو هیأت نمایندگان اتاق بازرگانی ایران گفت: اخیراً رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی از احتمال تشکیل وزارت بازرگانی در نیمه نخست زمستان امسال خبر داده؛ این اتفاق بسیار خوبی برای مردم و فعالان اقتصادی است. در این میان تجاری توانمند در شرایط استاندارد و مانند سایر حوزه‌ها فعالیت داشته باشند و مورد حمایت قرار گیرند. دولت سیزدهم بارها در مورد ویژگی‌های ایجاد وزارت بازرگانی صحبت و ابهام زدایی کرده است. سیدمحمد حسینی، معاون پارلمانی رئیس جمهور، در این خصوص گفته است: اگر وزارت بازرگانی ایجاد شود، قطعاً هم به نفع تولید و هم به نفع توزیع دقیق و عادلانه و همچنین به نفع صادرات در کشور خواهد بود، زیرا همه

پس از تصویب لایحه برنامه هفتم توسعه، لایحه تشکیل وزارت بازرگانی در دستورکار مجلس قرار خواهد گرفت و پیش‌بینی این است که لایحه تشکیل وزارت بازرگانی طی دو هفته آینده در مجلس به تصویب می‌رسد و در نیمه اول زمستان امسال این وزارتخانه احیا و شروع به کار خواهد کرد.

برش

ضرورتی برای کم اثر کردن تحریم‌ها

محمد حسن صوری دیلمی، کارشناس اقتصادی معتقد است: بدنه کارشناسی کشور با تشکیل وزارت بازرگانی موافق است و به نظری می‌رسد در شرایط فعلی اقتصاد و تحریم‌های اقتصادی ضروری است این وزارتخانه تشکیل شود تا با سیاستگذاری منسجم در راستای کم‌اثر و بی‌اثر کردن تحریم‌ها گام برداشته شود. به نظری می‌رسد تشکیل وزارت بازرگانی و به‌کارگیری افرادی کاربلد و خارج از چهارچوب سیاسی در این وزارتخانه در زمینه کم‌اثر و حتی بی‌اثر کردن تحریم‌ها بسیار مؤثر باشد. وزارتخانه بازرگانی جدید باید به عنوان اتاق تقابل با جنگ اقتصادی کشورهای متخاصم شکل بگیرد، باید طوری برنامه‌ریزی کنیم که وزارت بازرگانی داشته باشیم که مشکلات بخش بازرگانی کشور را رفع و رجوع کند.

وجود ظرفیت خودرو (تکمیل نشدن ظرفیت برای مشتری که این خودرو را در اولویت اول خود داشته است) و سپس به همین ترتیب اولویت سوم بررسی می‌شود.

برای مشتریانی که خودروی مشخصی را در اولویت اول خود قرار داده‌اند، صورت می‌گیرد؛ سپس در ادامه برای مشتریانی که اولویت اول مشمول دریافت نشدند، اولویت دوم به شرط

تکمیل وجه بر اساس قیمت قطعی اعلام شده توسط شورای رقابت اقدام کرده و همزمان تحویل خودرو به متقاضی صورت پذیرد؛ در صورت تأخیر در تحویل، قراردادهای مذکور مشمول جرایم تأخیر در تحویل مقرر در آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از مصرف‌کنندگان خودرو و دستورالعمل‌های صادره در این خصوص خواهند شد. همان‌طور که اشاره شد، نتایج روی تارنمای سامانه یکپارچه خودروهای وارداتی بارگذاری شده و ثبت‌نام‌کنندگان می‌توانند با مراجعه به حساب کاربری در سامانه از نتیجه

خودروهای وارداتی قرار گرفت. در این دور عرضه خودروهای وارداتی، قیمت ۷ خودروی عرضه شده به صورت قطعی در مبادی ورودی (بدون احتساب سایر هزینه‌ها از جمله عوارض قانونی پس از ترخیص، مالیات بر ارزش افزوده، هزینه‌های شماره‌گذاری، اسقاط خودروی فرسوده، کرایه حمل و...) و قیمت علی‌الحساب ۴ خودرو در مبادی ورودی اعلام شده بود. بر اساس این گزارش، خودروهای وارداتی قرار دادهای منعقد شده حداکثر سه‌ماهه تحویل خواهند شد و واردکنندگان باید حداکثر تا سه‌ماه پس از انعقاد قرارداد، نسبت به صدور دعوتنامه

نتایج عرضه خودروهای وارداتی

خودرو

چهارمین دوره ثبت‌نام خودروهای وارداتی، ویژه متقاضیانی که در مرحله اول ثبت‌نام، در اسفندماه سال گذشته اقدام و نوبت دریافت کرده بودند، در اواخر آبان‌ماه سال جاری با عرضه ۱۱ خودروی وارداتی آغاز شد و بدین ترتیب مشتریان توانستند سه اولویت مورد نظر خود را در سامانه یکپارچه انتخاب کنند. پس از اتمام مهلت ثبت درخواست خودرویی، روز گذشته نتایج مشخص شد و روی تارنمای سامانه یکپارچه